

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ประชาชนที่เป็นตัวแทนครัวเรือน อยู่ในอำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยตารางสำเร็จรูปของเครจซี และมอร์แกน (R.V.Krejcie & D.W.Morgan, 1970, p. 138) จากประชากรที่มีหน่วยเป็นครัวเรือนจำนวน 9,417 ครัวเรือน ได้ทำการเทียบจากตารางจะอยู่ในช่วงของประชากรระหว่าง 9,000 - 10,000 หน่วย จะได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้เท่ากับ จำนวน 377 ครัวเรือน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เก็บข้อมูลต่อหมู่บ้านแสดงในตารางที่ 1

ตาราง 1 แสดงขนาดกลุ่มตัวอย่างใน อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา

ชื่อตำบล	จำนวนหมู่บ้าน	จำนวนครัวเรือน	คิดเป็นร้อยละ	ครัวเรือน/ตำบล
แปลงยาว	13	2,523	26.79	101
หัวสำโรง	12	3,151	33.46	126
วังเย็น	11	2,037	21.63	82
หนองไม้แก่น	12	1,706	18.12	68
รวม	48	9,417	100	377

ที่มา : (สำนักบริการทะเบียน กรมการปกครอง อำเภอแปลงยาว 2549 หน้า 2)

3.1.1 ขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง

ในอำเภอแปลงยาว ซึ่งแบ่งเป็น 4 ตำบล โดยขั้นตอนการสุ่มตัวอย่างโดยบังเอิญ (Accidental Sampling) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) ประชาชนซึ่งเป็นตัวแทนครัวเรือน ได้แก่ หัวหน้าครัวเรือน หรือสมาชิกที่มีอายุเกิน 15 ปีขึ้นไป อาศัยในอำเภอแปลงยาวไม่น้อยกว่า 5 ปี

2) ทำการจำแนกเป็นอัตราส่วนระหว่างจำนวนประชากรครัวเรือนต่อตำบล โดยการเทียบเป็นร้อยละ จะได้ดังนี้ ตำบลแปลงยาวมี 2,523 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 26.79 ตำบลหัวสำโรงมี 3,151 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 33.46 ตำบลวังเย็นมี 2,037 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 21.63 และตำบลหนองไม้แก่นมี 1,706 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 18.12

3) เทียบขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 377 ครัวเรือน กับค่าร้อยละที่ได้จากการเทียบค่าร้อยละที่ได้จากประชากรครัวเรือน จะได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เก็บข้อมูลต่อตำบล

4) ทำการสุ่มเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างตามจำนวนครัวเรือน ต่อตำบลโดยวิธีการสุ่มโดยบังเอิญ (Accidental Sampling) ซึ่งต้องไม่ซ้ำกับครัวเรือนที่เก็บข้อมูลแล้วตามจำนวนที่ได้จากการจำแนกตามตารางที่ 1 แสดงขนาดกลุ่มตัวอย่างใน อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา

5) การสุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์จะเลือกจากตัวแทนที่อยู่ในอำเภอแปลงยาว ได้แก่ ผู้นำชุมชน หรือคณะทำงานโครงการพัฒนาศักยภาพหมู่บ้านที่สามารถให้ข้อมูลได้ จำนวน 35 คน โดยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม (questionnaire) โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 2 ส่วนดังนี้

3.2.1 ส่วนที่ 1 แบบสอบถาม

เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ โครงการพัฒนาศักยภาพหมู่บ้าน/ชุมชน(SML) การมีส่วนร่วมในโครงการพัฒนาศักยภาพหมู่บ้าน/ชุมชน (SML) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในโครงการพัฒนาศักยภาพหมู่บ้าน/ชุมชน (SML) และความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำงาน

ของคณะทำงาน โครงการพัฒนาศักยภาพหมู่บ้าน/ชุมชน (SML) รวมถึงปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพหมู่บ้าน/ชุมชน (SML) โดยแบบสอบถามจะแบ่งออกเป็น 5 ตอนดังนี้

1) ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของประชาชน ได้แก่ อายุ เพศ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ การรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการพัฒนาศักยภาพหมู่บ้าน/ชุมชน (SML)

2) ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ต่อโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้าน/ชุมชน (SML) ได้แก่ ความรู้และความเข้าใจในโครงการ นโยบายของโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้าน/ชุมชน (SML) การจัดตั้งและคัดเลือกคณะทำงาน ขั้นตอนการเสนอปัญหาและความต้องการ ซึ่งการกำหนดคะแนนคำตอบเป็นความถี่ ได้กำหนดไว้ดังนี้

0 คะแนน สำหรับคำตอบ ไม่ใช่

1 คะแนน สำหรับคำตอบ ใช่

3) ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในโครงการพัฒนาศักยภาพหมู่บ้าน/ชุมชน (SML) ได้แก่ การมีส่วนร่วมของประชาชนในหมู่บ้านเกี่ยวกับการจัดตั้งและคัดเลือกคณะทำงาน การแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจเรื่องการจัดลำดับปัญหาหรือความต้องการของหมู่บ้าน

การกำหนดคะแนนคำตอบเป็นความถี่ ได้กำหนดไว้ดังนี้

0 คะแนน สำหรับคำตอบ ไม่รวม

1 คะแนน สำหรับคำตอบ รวม

4) ตอนที่ 4 ความคิดเห็นต่อการจัดการโครงการพัฒนาศักยภาพหมู่บ้าน/ชุมชน (SML) ได้แก่ การประชาสัมพันธ์ ลักษณะการดำเนินงาน คณะทำงาน รูปแบบในการเสนอปัญหาและความต้องการของประชาชนในหมู่บ้าน เป็นลักษณะแบบเลือกตอบ 5 ระดับ โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตั้งแต่ระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยมีเกณฑ์ให้คะแนน ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนนเท่ากับ	5
เห็นด้วย	ให้คะแนนเท่ากับ	4
ไม่แน่ใจ	ให้คะแนนเท่ากับ	3
ไม่เห็นด้วย	ให้คะแนนเท่ากับ	2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนนเท่ากับ	1

เกณฑ์ในการแปลผล มีเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายถึง	เห็นด้วย
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายถึง	ไม่แน่ใจ
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายถึง	ไม่เห็นด้วย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

5) ตอนที่ 5 คำถามเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพหมู่บ้าน/ชุมชน (SML) ได้แก่ ด้านคณะทำงาน เกี่ยวกับการดำเนินงาน การจัดการเงินของโครงการและอื่นๆ ในลักษณะของคำถามปลายเปิดซึ่งเป็นข้อมูลจากประชาชน

3.2.2 การทดสอบสมมุติฐาน โดยใช้สถิติทดสอบ t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA)

3.2.3 ส่วนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ ซึ่งเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์กลุ่มผู้นำชุมชน หรือคณะทำงานโครงการพัฒนาศักยภาพหมู่บ้าน/ชุมชน (SML) ที่อยู่ในอำเภอแปลงยาวโดยลักษณะคำถามที่ใช้นั้นได้มีการเตรียมไว้ในประเด็นของเครื่องมือในแบบสัมภาษณ์คณะทำงานหมู่บ้าน เป็นคำถามปลายเปิด เกี่ยวกับคณะทำงานหมู่บ้าน การจัดการเงินโครงการ การดำเนินงาน ปัญหาและข้อเสนอแนะอื่นๆ

3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.1 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

- 1) ศึกษาเอกสารและทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง
- 2) กำหนดกรอบแนวคิดและโครงสร้างของเครื่องมือ
- 3) ดำเนินการสร้างเครื่องมือเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาความครอบคลุมของเนื้อหาและตรวจสอบความเหมาะสมแล้วแก้ไขปรับปรุง
- 4) ปรับปรุงเครื่องมือเสนอผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบคำถามตรงเนื้อหาของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ด้วยวิธี หาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์

(Item-Objective Congruence Index : IOC) เพื่อพิจารณาความถูกต้องและความเที่ยงตรงครอบคลุมเนื้อหาในเรื่องที่จะศึกษาโดยตรวจสอบรายละเอียดและแก้ไขแบบสอบถามตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอ และให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องก่อนนำไปทดลองใช้

5) ตรวจสอบความเชื่อมั่น (reliability) ของเครื่องมือโดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try-out) กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 คน โดยพื้นที่สำหรับการทดสอบเครื่องมืออยู่ที่ หมู่ 5 ตำบลปากเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี แล้วนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น โดยใช้วิธีของครอนบาค (Cronbach, 1990, p. 202-204) เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (coefficient alpha) แล้วนำผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามซึ่งได้ที่ระดับ 0.77 จึงนำไปเก็บข้อมูลได้

6) จัดพิมพ์เครื่องมือฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปเก็บข้อมูลในพื้นที่ต่อไป

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4.1 การดำเนินเก็บและรวบรวมข้อมูล

1) ผู้ศึกษานำแบบสอบถามแจกให้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 377 ชุด โดยรับแบบสอบถามกลับด้วยตนเอง โดยใช้เวลา 1 เดือน ตั้งแต่วันที่ 30 กรกฎาคม 2549 ถึง 30 สิงหาคม 2549

2) รวบรวมแบบสอบถามจนครบตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วนำมาเข้าขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3) การสัมภาษณ์ ผู้นำชุมชน หรือคณะทำงาน โครงการพัฒนาศักยภาพหมู่บ้าน/ชุมชน (SML) ผู้มีตำแหน่งทางสังคมต่างๆ จำนวน 35 คน ในวันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2549 ที่ผ่านมานี้ หน้าห้องประชุมที่ว่าการอำเภอแปลงยาว ในประเด็นหัวข้อที่ได้จัดเตรียมไว้ในเครื่องมือแบบสัมภาษณ์

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.1 ส่วนที่ 1 แบบสอบถาม

1) ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของประชาชนในรูปแบบของการสรุปบรรยาย ซึ่งได้แก่ อายุ เพศ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ สถานภาพทางสังคม ประสบการณ์การทำงาน การรับข้อมูลข่าวสาร โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percent)

2) ตอนที่ 2 ข้อมูลความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับโครงการพัฒนาศักยภาพหมู่บ้าน/ชุมชน (SML) การจัดตั้ง และคัดเลือกคณะทำงาน โครงการพัฒนาศักยภาพหมู่บ้าน/ชุมชน (SML) ขั้นตอนการเสนอปัญหาและความต้องการ โครงการพัฒนาศักยภาพหมู่บ้าน/ชุมชน (SML) โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percent)

3) ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้าน/ชุมชน (SML) โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percent)

4) ตอนที่ 4 ความคิดเห็นต่อการจัดการโครงการพัฒนาศักยภาพหมู่บ้าน/ชุมชน (SML) โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5) ตอนที่ 5 การทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติทดสอบที การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว

6) ตอนที่ 6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปลายเปิด ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพหมู่บ้าน/ชุมชน (SML)

3.5.2 ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

ข้อมูลที่ได้จากการบันทึกขณะสัมภาษณ์ และเอกสารข้อมูลต่างๆที่เกี่ยวข้องนั้น นำมาทำการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Research) เพื่อตอบคำถามตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

3.5.3 ทดสอบสมมติฐาน

ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติทดสอบ t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว One-Way ANOVA